

Klimatrussel og tap av naturmangfald

Store miljøutfordringar
med eit sideblikk internasjonalt

Mads Løkeland
Trondheim 16.10. 2009

- Det er menneskja som har skapt miljøproblema
- Det er også vi menneskje som kan og må løyse dei

Kva skjer?

Forsking og overvaking viser at det skjer store endringar

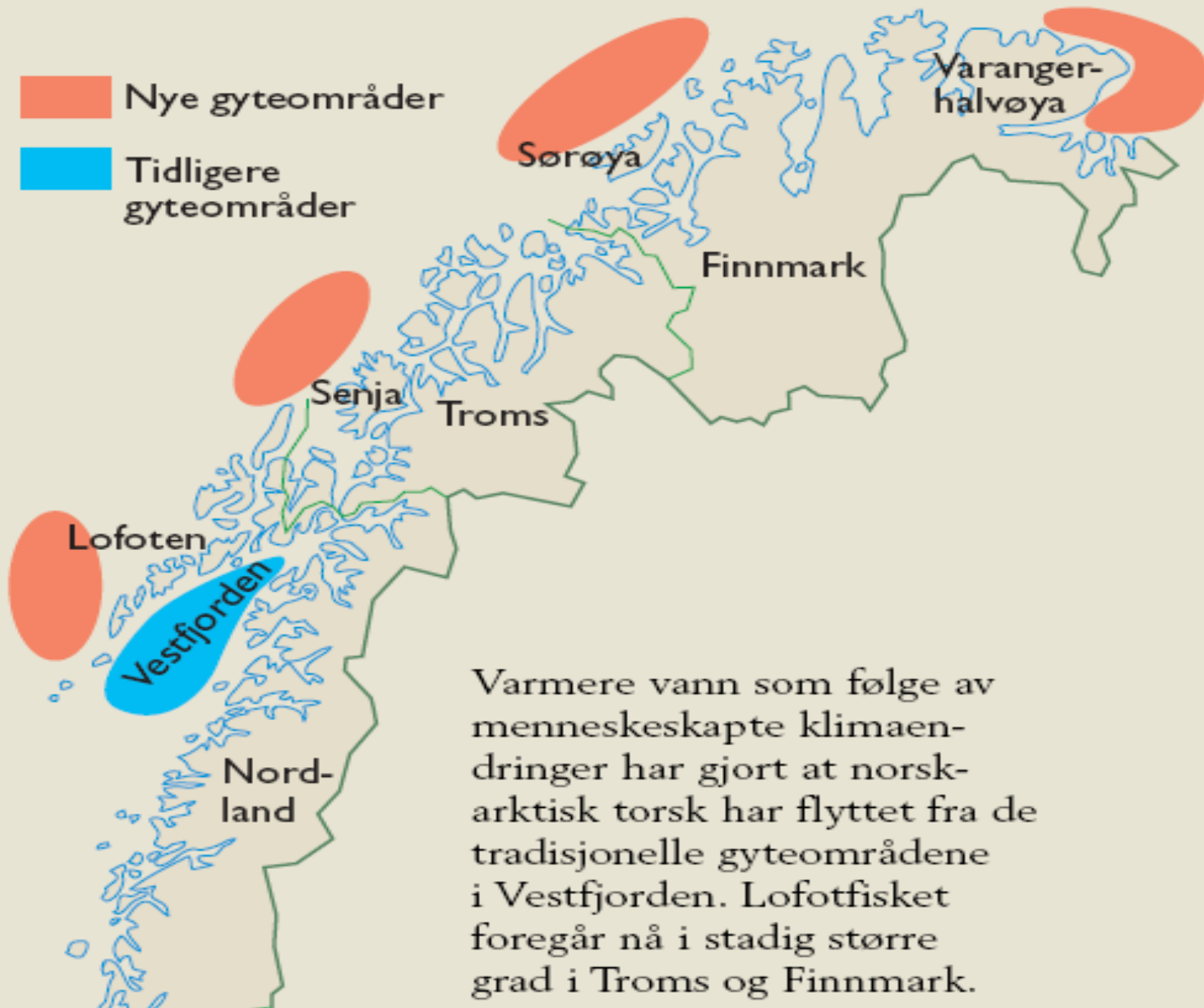
■ Nokre konsekvensar:

- Artar spreier seg til heilt nye område
- Andre forsvinn
- Tidligare vår, lengre vekstsesong
- Større, tidligare og uventa flommar
- Meir ras og ustabilitet, særleg i fjellet
- Meir algar og plankton i havet, særleg i nord
- Kva skjer med torskestammen?

”Ein menneskjeskapt tsunami”

 Nye gyteområder

 Tidligere gyteområder

Varmere vann som følge av menneskeskapte klimaendringer har gjort at norsk-arktisk torsk har flyttet fra de tradisjonelle gyteområdene i Vestfjorden. Lofotfisket foregår nå i stadig større grad i Troms og Finnmark.

Kvar gjer fjellartane av seg?

- Klimaforsøk viser at artsrik reinrosehei → grasmark med få urtar
- Avgreinsa spreiningsevne. Ingen stader å flykte når toppane blir for varme
- Issoleia og andre høgalpine artar forsvinn

Stortingets Energi- og miljøkomite innst s 228(2004-2005):

«Fysiske inngrep og endret arealbruk utgjør den viktigste trusselen mot biologisk mangfold

Summen av mange små inngrep som alene synes ubetydelige, utgjør en snikende fare for mange arter

Artene forsvinner ikke umiddelbart, men over tid svekkes livsgrunnlaget, til artene til slutt forsvinner»

Kva må til for å tole klimaendringane?

- Robuste og velfungerande økosystem
- Som forutset små inngrep og store samanhengande område, slik Stortinget har peika på
- Tilpassing vil også seia å auka mangfaldet, dvs. restaurere natur som er øydelagt eller redusert
 - Fjerne / grave ned / leggja om kraftliner
 - Fjerne skogsbilvegar
 - Revidere / leggja ned vasskraftanlegg

Tiltak

- God design av verneområde er viktig for å sikre "krabbefelt", heile spekteret av naturtypar, eks.:samanhengande verneområde frå fjord til fjell
- Vi må sikre artane tilstrekkeleg plass

Tiltak

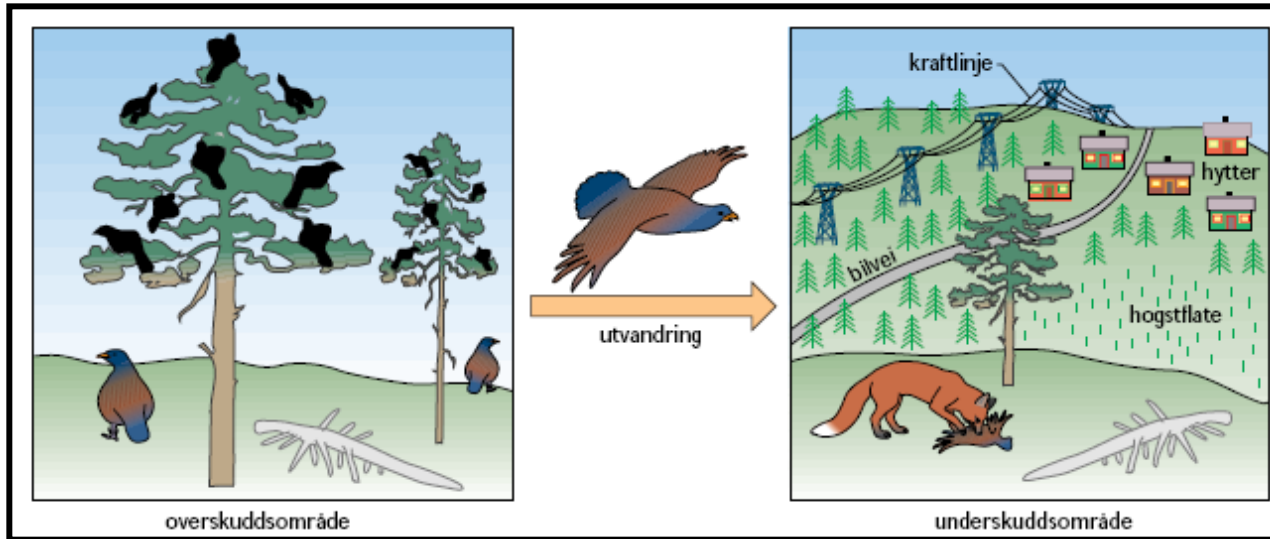
- Kraftinnsats for å stanse framande artar før det er for seint

Tiltak

Kartlegging og overvaking må bli styrkt Få oversyn over konsekvensane

Storfugl: Populasjonsreduksjon ved 40 %
Forsvinner når > 70% levelig areal forsvinner

Tiltak

- Auka vern av dei mest intakte naturområda og best fungerande økosystema er ei nødvendig investering

Tiltak

Kystnasjonalparker

- Mykje vern i fjellet, lite vern av større, biologisk produktive låglandsområde
- Ytre Hvaler: første større vern på kysten
- Behov for større, samanhengande verneområde langs kysten, med inngrepsfri natur frå fjord til fjell

Tiltak

- Klimatiltak må styrke omsynet til truga artar og naturtypar

HUGS:

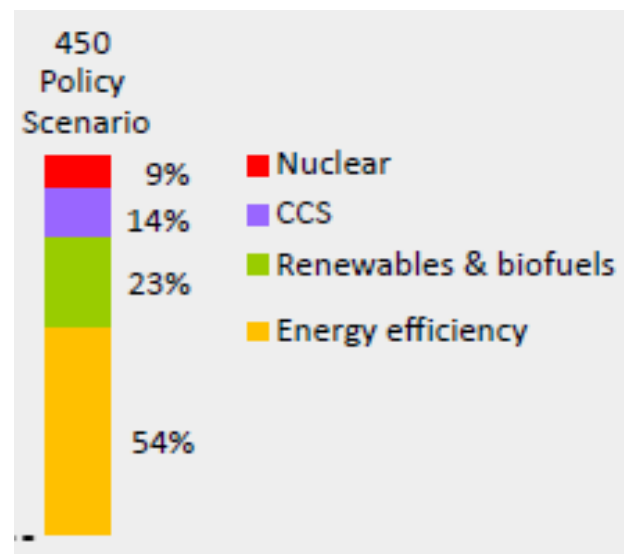
- Store ressursar må bli brukt på å reparere gamle miljøsyndar. Nokre gongar nyttar det - heldigvis! (sur nedbør, Frierfjorden, havørn).
- Det er svindyrt å reparere, vesentleg rimelegare å investere i tiltak no

Når "klimatiltak" blir truslar

- Ukritisk satsing på klimaskog kan auke karbonutsleppet samtidig som naturtapet aukar. «Kystskogmeldinga» har døme på tiltak som er lite gjennomtenkte
- "Klimavennleg" utbygging av vasskraft og vindkraft reduserer ikkje alltid utslippa, og trugar ein natur der presset aukar
- Energieffektivisering som tiltak for klimatilpassing

Ny energi som klimaatiltak?

- Lavenergiutvalget:
 - 50% redusert energibruk i bygg i 2040
 - 20% redusert energibruk i industri i 2020
- IEA (International Energy Agency):
 - Energisparing:
Vil gje 54% av redusert klimagassutslepp frå energisektoren
- All ny norsk energi vil gå til eksport

Vi må velja

Eksport av «rein» energi til Kontinentet som klimatiltak:

- Kystvindkraft og vasskraft med kraftliner som kan gje vesentlege naturinngrep i ein klimapressa natur
- Havvindkraft som gir mindre naturinngrep (og meir kraft)

1 milliard klimaflyktningar innan 2050?

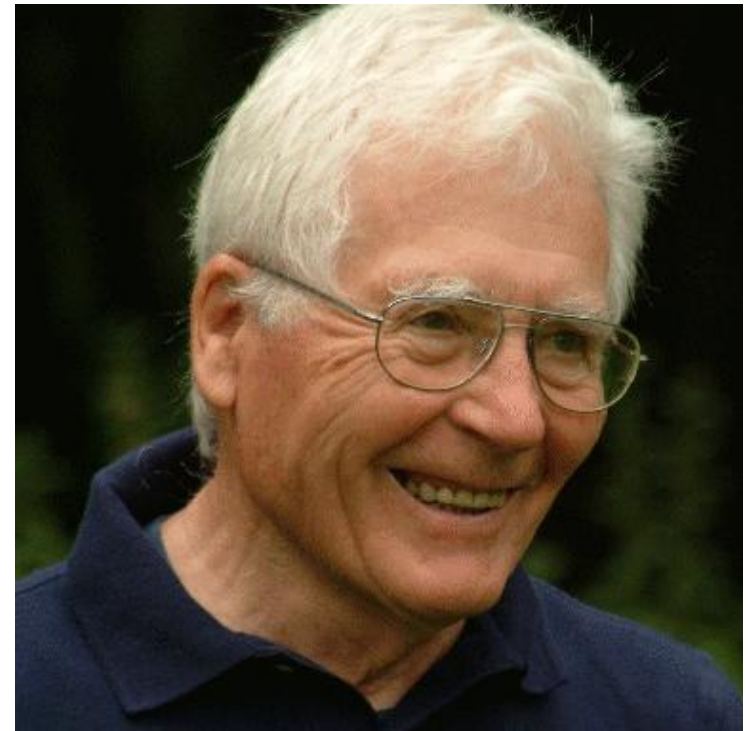
"We estimate that, unless strong preventative action is taken, between now and 2050 climate change will push the number of displaced people globally to at least one billion,"

The Christian Aid report, may 2007

Noreg må byggja store byar for å ta imot masseinnvandringa

Professor James Lovelock
i Oslo, november 2007

Lovelock meiner Noreg må rekne med mange klimaflyktningar i framtida.

Skal vi planleggja ut i frå dette i dag – eller vente til situasjonen plutseleg er der?

Kor mange kan koma til Noreg? 1 mill? 2 mill? 3 mill?

Korleis skal vi sikre naturverdiane om folketalet aukar dramatisk?

Naturvernforbundet
i Sør Trøndelag

Tiltak må vera solide og fagleg
breitt funderte, ikkje
næringspolitiske!

www.naturvern.no

“Vi har alle ansvar for å gje komande generasjonar dei same ressursane og sjansane som vi sjølv har nytta godt av”.

Lukke til med arbeidet!

www.naturvern.no